

Visi žmonės su Dauno sindromu turi lengvesnę ar sunkesnę protinę negalę: jie sunkiai įsitema informaciją, negeba ilgesniam laikui sukaupti dėmesio, nesusiformuoja loginis ir abstraktus mąstymas. Šiu vaikų mokymas turi būti nukreiptas į asmens higienos, namų ruošos bei savitvarkos įgūdžių formavimą ir lavinimą. Dauno sindromą turintys vaikai geba daug ką mėgdžioti, tad dažniausiai jie tai ir daro. Mėgdžiojimo būdu išmokus įgūdžius reikia daug kartų kartoti, kad šie įgūdžiai įsitvirtintų kasdienėje veikloje. Svarbu nepamiršti tinkamai paskatinti vaikus už pakartotą, atliktą ar išmoktą veiksmą.

Kaip skatinti vaiko kalbos raidą:

Daug kalbėkite su VAIKU bei skatinkite jį čiauškėti. Atlikdami, bet kokį namų ruošos darbą, turite garsiai pasakoti ką veikiate. Komentuokite ką darote pvz. „dabar mes persirengsime, pakeisiu tau marškinėlius ir kelnytes“, „mama riša tau skarytę“. Vaikai su Dauno sindromu negali įsivaizduoti daiktų ar žmonių, kurių nemato. Todėl ir akcentuoju, kad ir ką be darytumėte, turite komentuoti savo veiksmus. Atminkite, kad vaikai su Dauno sindromu neturi ilgalaikės atminties.

- Kai vaikas žiūri į kokį daiktą, įvardinkite jį, leiskite paliesti, pažaisti, kišti į burną, parodykite kaip pauostyti;

- kalbėkite apie daiktus, kuriuos jis mato kiekvieną dieną. (Pvz. Megztukas. Užsivilk megtuką. Pakelk vieną ranką, pakelk kitą ranką. Štai ir apsivilkome megtuką);
- vardinkite kūno dalis, jas lieskite;
- naudokite tokias frazes: čia yra tavo pienas, einame valgyti, suraskime kamuolį;
- rodykite ranka į daiktus ir tarkite jų pavadinimus;
- žaidžiant su vaiku imituokite įvairius gestus, tada skatinkite vaiką kartoti jūsų rodomus gestus (pvz., parodyk grindis, sienas, kūno dalis ir t.t.), jei nerodo patys imituokite judesius su jos rankyte;
- apibūdinkite tos pačios rūšies daiktus, pvz., didelis kamuolys, mažas kamuolys. Mokinkite vieną kurį žodį vienu metu, pvz., didelis kamuolys;
- vaikščiodami lauke, apibūdinkite aplinką, naudodami žodžius: didelis namas, raudona gėlė, žalia žolė, baltas namas.
- bandykite mokytis naujų gestų, nesusijusių su jau išmoktais (pvz., paglostyti žaislą);
- žaiskite su lėle: tegu ji guli, sėdi, keliasi, rengiasi;
- Žaiskite žaidimus "Katutės", "Virė virė košę";
- galite pasidaryti knygą: rodydami paveikslėlį stenkitės žodį susieti su tikru daiktu (turėkite šalia šukas, dantų šepetėlį, šaukštelį, šakutę) t.y., kad vaikas ne tik matytų paveikslėlį, girdėtų žodį, bet ir jį liestų, kad geriau jį pažintų. Pasigaminkite knygą iš paveikslėlių, iškirptų iš žurnalo, kuriuose yra daiktai, artimi vaikui;

- vartykite knygeles apie gyvūnus, mėgdžioti jų garsus (šuo- au au, karvė – mū mū.);

Rinkitės knygas su ryškiomis iliustracijomis, storesniais lapais, kad patogiau būtų vaikui versti. Jei rodys pirštu į paveiksluką, būtinai paaiškinkite kas ten nupiešta. Skaitykite raiškiai su emocijom, pirštu rodykite į paveikslėlį ir į žodį, jei skaitote apie tai, kas ten nupiešta.

Nemažą dalį laiko ir Jūs praleidžiate su savo vaiku. Vaiko ryšys su tėvais visada yra stipresnis, nei su pedagogu. Todėl kalbos pradmenims, bei vystymuisi turite didžiausios įtakos. Nenusistatinėkite laiko kada su vaiku užsiimsite, lai tai vyksta spontaniškai, natūraliai, elkitės kaip visada tik kiekvieną savo veiksmą komentuokite, išnaudokite kiekvieną situaciją. Kalbėkite, kalbėkite ir dar kartą kalbėkite...

Svarbiausia kantrybė. Stenkitės, kad vaiko gyvenimas būtų turtingas įvairias įspūdžiais ir situacijomis.

Sukurkite savo šeimoje tokį kalbinį klimatą, kuris natūraliai skatintų vaiko kalbą ir kartu su vaiku pajuskite kalbėjimo džiaugsmą – tai bus pati geriausia parama Jūsų vaiko kalbos vystymuisi!

VAIKO KALBOS RAIDĄ SKATINKIME KARTU

Naudotas šaltinis:

<http://www.raida.lt/index.php?id=95>

http://ligos.sveikas.lt/lt/ligos/vaiku_ligos/dauno_sindromas

http://www.daunosindromas.lt/index.php?option=com_content&view=category&id=1&layout=blog&Itemid=5

Parengė:

Vilniaus SUC „Aidas“

logopedė Laima Runkauskaitė